

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 90. ANUL XIV.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era peo jumătate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Telegrafulu ese de done ori pe septe-
mana : joia si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditur'a
foiei pe afara la c. r. poste, cu bani
gat'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu pronumerati-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pe
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pe

Sabiu, in 13/25 Novembre 1866.

Inseratele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Rescriptulu regescu catra diet'a Ungariei cetitu in siedint'a casei de josu din 19 Noem. 1866.

Iubitiloru credinciosii!

Cu incredere neclatita in prevedint'a divina si in alipirea leale a popóreloru Nóstre, ne apucámu iara de firulu afaceriloru dietei, a cároru punctu de manecare-lu insemnarámu in cuventulu Nostru de tronu, si de a cároru tinta finale de mare importanta si nestramutabile privimu Noi regularea constitutionale a legaturei singurateciloru párti ale monarchiei precum si restituirea cea curenda a formatiunei autonome de drepturi a iubitulu Nostru regatu Ungari'a.

Directiunea cea nefavoritóre, ce au luat resbelulu, carea nu s'au pututu complaná prin invingerile cele splendide ale armatei nóstre din Sudu si ale flotei, au nimicitu sperantiele acelea, cari le puneamu chiaru si fatia cu superioritatea puteriloru intrunite in contr'a Nóstra, in dreptatea lucrulu Nostru si in eroismulu celu gat'a de sacrificiu alu armatei Nóstre.

Cu privire la cercárilu cele aspre ale sortiei, cari numai prin incordarea cea mai extrema a celoru gat'a de a se sacrificá, precum si a puteriloru spirituali si materiali ale popóreloru Nóstre se potu formá mai favorabile, Noi nu amu întârdiatu a le redá chiaru si sub conditiuni grele binecuvéntárilu pácei, a cároru asecurare totdeun'a o amu numeratu intre grigile adencu simtite ale inimei Nóstre parintesci si ale datorintieloru Nóstre celoru mai inalte de regentu.

Evenimintele trecutulu cele fatali, precum si reprivintiele la schimbárilu, ce s'au ivitu in relatiunile internatiunali, ceru acum in mesura mai mare si intr'adeveru nedenegabilu, cá sa grábimu din resputeri cu regularea trebiloru interne celoru neseceure pre bacea insemnata spre multiamirea cea cu dreptulu dorita a drepturiloru si pretensiuniloru constitutionali ale popóreloru Nóstre.

Dejá in rescriptulu Nostru regescu din 24 Iuniu a. c. amu apretiulu activitatea cea prompta, cu carea ne-au insotitu staturile si reprezentantii iubitulu Nostru regatu Ungari'a, adunati la dieta, in nisuintiele Nóstre si au inceputu a contribui si din partea loru la deslegarea problemei comune.

Cu atátu mai tare au trebuitu sa Ne para reu, de órece tocmai in tempulu acel'a amu fostu necesitati a amaná diet'a, candu in urm'a activitátiel' acestuia amintite s'au fácutu in consultárilu pregatitóre ale comitetulu pentru causele comune unu proiectu, despre a cáru punctu de manecare si tinta finale, — de-si acest'a pâna acum inca nu au percursu stadiel' legali ale discussiunei publice si ale pertractárei dietei, — nu întârdiámu inca acum a Ne esprimá recunoscint'a nóstra; — cáci Noi ne simtimu chiamati, a ne indreptá atentiunea Nóstra via, in nesuintia complanárei cereriloru contrarie, spre tóte acelea momente, a cároru desvoltare este in stare a grábi deslegarea cea intemeiata pre dreptu si cuviintia a problemei principale.

Cu indestulare vedemu, ca in proiectulu acest'a s'au exprimatu consciint'a cea via, ca tierile nóstre se linu un'a de alt'a si s'au primitu de principiu conducatoriu consideratiunea cea neaperata: ca consistint'a monarchiei va fi asecurata in interesele ei cele mai importante.

Cá resunsu pentru sinceritatea cea adevérata si confidint'a aceea, cárei'a i-au datu espressione staturile si reprezentantii adunati la dieta in adres'a loru indreptata prea supusu Nóue, voimú dreptu aceea a sci pre acesti'a asecurati inainte despre aceea, ca Noi recunósemu modalitátele, cari se motiveza in proiectulu subcomitetulu amintitu in privint'a consultárei si pertractárei afaceriloru comuni, cá puncte de adaugere acomodate pentru realisarea complanárei constitutionali.

Spre a asecurá succesulu celu iute si multiamitoriu alu astoru feliu de consultári si mai tare, aflámu de cuviintia, a aminti punctele acele principali, in privint'a cáror'a se vede a fi deman- datu pentru folosulu unei determinatiuni potrivite a trebiloru comune, cá sa-si indrepteze staturile si reprezentantii adunati la diet'a atentiunea deosebitu spre acestea.

Ceea ce trebuie sa conservámu negresitu, este unitatea arma- tei, carea pre lánge unitatea conducerei si a organizatiunei interne potrivite, cere si o consunantia a principiiloru in determinarea tempulu de servitiu si a suplementulu armatei.

Totu asiá neaperatu de lipsa cere desvoltarea comerçului in- ternatiunaliu din tempulu acest'a, precum si conditiunile vietiei ale industriei, cá sa se reguledie vam'a si prin urmare impunerea con- tributiunei indirecte, carea are o influintia insemnata asup'a pro- ductiunei industriale, precum si nu mai putinu monopolulu statu- lui, pe o basa unitaria si de o forma.

In fine ceru datoriiel' statulu si natur'a cea intima a credi- tulu de statu, carele sta in legatura stricta cu acelea, pertractarea loru unitaria, cá sa póta fi scutite interesele comerçului de bani, cari taie totu asiá adencu in vietia in tóte pártile imperiulu, de clatinárilu cele fatali.

Noi dorimú, cá sa venimú mai întâiu prin rezultatulu lu- cráriloru dietei facute pre bas'a acest'a, in stare de a de- laturá din fundamentu dificultátele, ce privescu la garanti'a aceea a legaturei tuturor statelor carea trebuie sa o padimú, cá pre o emanare nemijlocita a sanctiunei pragmatice, de ori ce pericli- tare, prin urmare de a contribui si din partea Nóstra la realisarea dorintieloru acelor'a, cari le-au exprimatú staturile s. represen- tati adunati la dieta in capetulu adresseloru preamulite, si cá sa ne facemu drepti cátra pretensiunile constitutionale ale popóreloru din iubitulu Nostru regatu Ungari'a prin denumirea unui ministeriu respundietoriu precum si prin restituirea administrárei proprii municipale.

De óre-ce suntemu determinati, a aduce sistem'a regimulu respundietoriu nu numai in Ungari'a in vaióre, ci preste totu, Ne retinemú pentru Noi, a efeitú aplicarea detaiata si realisarea prin- cipiiloru, ce suntu de a se intr'uni in privint'a afaceriloru comune, precum si modificatiunile determinatiuniloru acelor'a din articuli de lege din anulu 1848, in privint'a cáror'a amu publicatu reflexiun- ile nóstre in rescriptulu Nostru regescu din 3 Martiu a. c. pe calea ministriloru respundietori, ce au sa se denumésca din partea Nóstra si in contielegere cu staturile si cu reprezentantii adunati la dieta.

Sperámu ca staturile si repr. adunati la diet'a din iubi- tulu Nostru regatu Ungari'a voru primí espunerea acest'a sin- cera a tendintieloru Nóstre parintesci cu simtiamentu loialu si voru luá punctele acestea principiali, cari le-amu amintitu Noi, de obiectu alu consultáriloru loru energice, in sa totu deodata corespondietóre cerintiei tempulu, si prin acest'a voru grábi din partea loru realisarea dorintiei Nóstre celei mai intime: ivirea cea asecurata a organismulu constitutionalu alu imperiulu Nostru in- tregu. Tier'a sta acum'a la pragulu realisárei dorintieloru sele.

Simtiemintele, cari Ne-au determinatu, de a l'a s'a in mána ei otarirea, ce are sa se faca, cu o cunoascintia adevérata a intere- seloru ei, despre viitoriulu seu propriu, nu s'a schimbatu.

Cu confidintia credemu, ca va succede conlucrárei cei bine- cuvéntate a vointiei cei bune reciproce, a dá viitoriulu acestuia unu fundamentu, carele sa fia acomodatú, a aduce tradiitiunile ono- rabili ale trecutulu in consonantia cu cerintiele presintel' si a a- securá prin acest'a in florirea loru reinita cu stabilitate.

Afaceri bisericesci.

In nr.ii 42 si 43 ai foiei nóstre impartasrámu in estrasu cu- ventárilu Esc. Sele P. Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Baro- de Siagu n'a, rostite cu ocaziunea tinerei Sinodulu archierescu si a inaugurárei Consistoriulu apelatoriulu. Acum aflámu de opor- tunu a le reproduce in tóta estinderea loru.

Cuventarea,

cu carea Escelenti'a Sea, Domnulu Archi- episcopu si Metropolitu Andreiu Baro- de Siagu n'a a deschisu siedintiele Sino- dulu archierescu la Sabiu in 21 Maiu 1866.

Preasántiiloru frati in Christosu!

Conformu institutiuniloru canonice ale sántei nóstre biserici

ne-amu adunatu astadi a patr'a óra in Sinodu, dela tempulu celu scurtu alu reinfiintierei Metropoliei nóstre, ce din indurarea Majestăței Sele c. r. apostolice Franciscu Iosifu I. au urmatu in 12/24 Decemvre 1864.

Sinodulu celu dintâia l'amu tinutu eu cu Preasântitulu frate Prócopiu alu Aradului in 8 Martiu 1865, in care s'au alesu Preasânti'a sea Dlu Ioann Popasu, cá Archimandritu, de Eppu alu Eparchiei nou reinfiintiate a Caransebesiului si apoi la reprezentatiunea Sinodului s'au intârîtu si denumitu de atare de cátra Majestatea Sea c. r. apostolica.

Sinodulu alu doilea s'au tinutu in 12 Augustu 1865 pentru esaminarea canonica a nou-alesului si de cátra Majestatea Sea denumitului Episcopu Ioann Popasu alu Caransebesiului, si pentru pregatirea celoru de lipsa la chirotonirea lui de Episcopu.

Sinodulu alu treilea s'au tinutu in 16 Augustu 1865, in care s'au tractatu obiecte tinátore de provinci'a intréga a unei metropolii, precum acést'a o cere Canonulu 34 apostolescu in legatura cu alte mai multe Canóne, cu care privilegiu s'au fixatu unele directive privítore la lucruri bisericesci si scolari.

Acum a patr'a óra ne-amu adunatu in Sinodu, cá cu scumpatate sa implinim cele demandate in Canóne, care prescriu tinerea anuala a Sinodului archierescu cu acelu scopu, cá nici Metropolitul fára judecat'a Episcopiloru sufragani sa nu faca nimic'a mai insemnatu in administrati'a Metropoliei, dar nici Episcopii fára judecat'a Metropolitolui sa nu faca nimic'a mai insemnatu in Eparchiele loru; si care Canóne conditionéza dela astfelu de impreuna lucrare a Metropolitolui si a Episcopiloru concordia si bun'a intelegere, prin carea apoi se maresce Ddieu prin Domnulu intru Duhulu sántu Tatalu si Fiulu si Duhulu sántu.

Sciu si credu tare, ca Preasántiele vóstre intocm'a cá si mine sunteti petrushi de bunatátile si urmárele cele mantuitoare, care curgu din institutiunile canonice, ce prescriu tinerea anuala a Sinodului archierescu intr'o Metropolia; sciu si credu tare, ca Preasántiele vóstre cá si mine sunteti convinsi, ca vitalitatea bisericiei si a darurilor ei atárna dela observarea acéloru Canóne, va sa dica, dela tinerea anuala a Sinodului archierescu la Metropolia; sciu si credu tare, ca Preasántiele vóstre intocm'a cá si mine, marturisiti, ca numai cu conlucrarea armonica si fratiesca in Sinodulu anuala archierescu se potu stabili acele mesuri directive, care suntu capace si apte a aduce Metropoliei nóstre in de obsee, iará eparchieloru ei singuratice imparte acéle mangaieri demultu dorite, care de scopu ni le-amu luat noi toti Archiereii, preotii si credinciosii nostri onoratori atunci candu amu pusu tóta silintia nostra religiuinaria, morala si finantiala pentru reinfiintierea vechiei nóstre Metropolii de relegea ortodoxa resaritena si de nationalitatea romana; sciu si credu tare, ca Preasántiele vóstre cá si mine, posedeti acea convictiune, ca tinerea anuala a Sinódeloru archieresci ne va usura nóue, Archiereiloru, sarcin'a cea grea a pastorirei, care ne incetatu ne apasa si in tóte dílele ne aduce fatalitati, cáci trebuie sa marturisiu, cumca si astadi suntu multe curse indreptate spre nimicirea ortodoxiei nóstre si spre provocarea de neodihna si de nemultiamire in sinulu clerului si alu poporului nostru credinciosu.

In legatura cu premisele aceste martorisescu sinceru inaintea Preasántieloru vóstre, cumca eu prosperarea Metropoliei nóstre in deslegarea si conducerea norocósa a problemelor si a afaceriloru sele o conditionediu dela acurat'a observare a acéloru institutiuni bisericesci, care prescriu tinerea Sinódeloru anuali archieresci, cáci aceste institutiuni esprima caracterulu celu adevératu alu sántei nóstre maice bisericici, care este un'a sánta sobornicesca si apostolica.

Déca, Preasántiteloru frati! biseric'a nóstra este un'a, pentru ca ea este unu trupu alu lui Christosu si se insufletieza de unu duhu alu lui Ddieu si unu capu are pre Christosu, atunci si cárm'a ei trebuie sa fia un'a, ceea ce va fi, candu între Archierei se va pádi unimea Duchului intru legatur'a pácei (Efesseni, III. IV.) prin tinerea Sinódeloru anuali, precum canónele prescriu acele sfátuiri archieresci in Sinóde.

Déca biseric'a este sánta, atunci cu deosebire Archiereii trebuie sa desvólte astfelu de vietia, incátu sa se póta dice eu Apostolulu: ca Christosu au iubit biseric'a si pre sine s'au datu pentru dens'a, cá sa o santiésca pre ea, si sa fia sánta si fára prichana, Efesseni IV. 25—27, asa dara si cárm'a ei trebuie sa fia sánta, ceea ce va fi, déca Archiereii voru urmá porunciloru lui Christosu, carele, adunandu-se ei, se va arata in mijloculu loru, cá in mijloculu acélor'a, cari in numele lui s'au adunatu.

Déca biseric'a este sobornicesca, adeca, de a tóta lumea, atunci pártile ei trebuie sa aiba între sine o legatura si unu organismu, care sa corespundia unitátiei capului bisericiei si uniformitátiei ei in conducerea cármei acestoru párti singuratice, cari facu atátea madulare ale unui'a trupu a lui Christosu. — Prototipulu acestei legaturi si a organismului întregei bisericiei nóstre ecumenice si alu uniformitátiei in conducerea, administrarea si regularea afaceriloru ei, lu aflámu in principiulu sinodalitatiei, care se deduce I. din cuvintele Mantuitorului, cu care au disu Apostoliloru: ca unde suntu doi séu trei adunati in numele lui, acolo este si elu in mijloculu loru, si din acele cuvinte ale lui Christosu, prin care

invatiase, cum trebuie sa se tracte die fratele celu pacatosu, si adeca mai inainte in osebi, si apoi inaintea mai multoru;

H. Prototipulu acestei legaturi si alu organismului bisericiei nóstre, lu aflámu si in faptele Apostoliloru, cari functioná dupa principiulu Sinodalitatiei, s. e. nu unulu dintre ei, ci mai multi, si adeca: Petru, Iacovu, Ioann, Pavelu si dintre barbatii apostolesci Titu, Varnav'a Sil'a si o multime de crestini s'au adunatu spre a decide, ca are pagánulu a se táia inainte de botezu impregiuru séu bá? nu unulu dintre ei, ci ei toti, si cu multi invetiacei si crescini au alesu pre Mathi'a de Apostolu in locul vendiátoriului Iuda, nu ei singuri au alesu pre cei 7 Diaconi pentru slujb'a meseloru; ei au fostu acolo si multimea invetiaceiloru; din faptele Apostoliloru deducu eu nu numai aceea, ca Archiereii suntu datori a se consultá laolalta asup'r'a obiectelor mai momentóse ci deducu si aceea, ca fia-care parte constitutiva a bisericiei, precum suntu: Parochiele, Protopopiatele, Manastirile, Eparchiele si Metropoliele suntu datore a tractá in adunári bisericesci, va sa dica in Sinóde affárele loru tinátore de administrati'a economica a Parochieloru, Protopopiatelor, Manastiriloru, Eparchieloru si Metropolieloru, si cá sa ajungemu noi la astfelu de stare normala a trebiloru nóstre bisericesci, scolari si fundatiunali, amu si petitionatu la locurile mai inalte pentru celebrarea unui congresu metropolitani, care in privint'a acestoru afaceri sa stabile die unele directive basate pre canóne.

III Prototipulu acestei legaturi si alu organismului bisericiei nóstre dupa principiulu Sinodalitatiei S. Parinti inca l'au sustinutu si ne-au predatu spre pastrare si usuare, precum dovedescu canónele loru; si inca ce este mai multu sántii Parinti au condusu si administratu si regulatu trebile bisericesci dupa principiulu sinodalitatiei inca in tempulu góneloru, care imperatii romani radicasera incontr'a bisericiei lui Christosu, a archiereiloru, preotiloru si crescineloru; asiá Eusebiu ne invatia ca credinciosii in Asi'a in véculu alu doilea adese ori s'au adunatu pentru Montanu si aseclii lui, si esaminandu invetiatur'a loru o au dechiaratu de ateistica; mai multe dovedi de soialu acest'a se potu afla in cartea mea „Antorismulu“ pagin'a 119. Cu cátu asiadara mai multu trebuie sa remanemu noi credinciosi principiulu Sinodalitatiei in afacerile nóstre, candu stimu, ca numai pelánga pastrarea invetiatur'e lui Christosu, a modulu esercitatu prin apostoli in ducerea trebiloru bisericesci si filantropice, si pelánga pastrarea Sinódeloru celoru prescise de sfintii parinti si celor'a pretotindenea esercitate, unde biseric'a nu este espusa volniciei interne séu esterne, vomu adevéri ca suntemu medulari credinciosi ai trupului lui Christosu!

Mai departe, déca biseric'a este apostolesca si déca sub apostolicitatea bisericiei avemu indatorirea a tiné cu taria invetiatur'a si traditiunile Apostoliloru si a ne indepartá de acelu felu de invetiaturi si dascalii cari suntu contrari Apostoliloru, atunci vedendu noi pre apostoli, ca afacerile loru le sevarsiau dupa modulu principiulu sinodalitatiei, suntemu datori, cá si noi sa seversimu lucrárele nóstre conformu principiulu sinodalitatiei.

Din acésta scurta deductiune se vede, ca sinodalitatea este unculu vehiculu, spre a esprime caracterulu santei Maicei nóstre bisericici, carea este un'a, sánta, sobornicesca, si apostolesca. (Va urmá.)

Románii ardeleni fatia cu diet'a din Pest'a.

Dela Oltu in 19 Novembre.

Astadi inainte cu unu anu, adeca la 19 Nov. 1865. se deschisera numai diet'a Ardealului, iéra astadi, dupa unu anu, — la 19 Nov. 1866. se deschisera dietele tuturor provinciiloru din Monarchia austriaca afara de diet'a Ardealului. — Ardelenii, déca voru sa dietedie si ei, suntu indrumati la diet'a din Pest'a. —

Acésta stare a trebiloru ardeleni, — dupa o vietia plina de activitate si sperantia a aniloru 1863—4, nu póte sa fia tignítore pentru romanulu ardeleanu, care in bine si in reu totu deun'a a iubit autonomi'a patriei sele. —

Purtámu noi vin'a, — ori se ascria altoru impregiurári neataratóre de puterea nóstra, ca astadi ne aflámu in constelatiunea politica de astadi, mai ca e de prisosu a mai vorbi. —

Sa vedemu numai cum ni-amu purtat, si pána unde amu ajunsu dupa intorsatur'a anului 1865? — si sa ne reculegem! A fi constante in impregiurárele cele grele, cá si in cele favorítore, si a tiné lupta cu resignatiune — a fostu si e virtute romana. A lamentá, a descarcá vin'a numai pe unulu si pe altulu, a desperá si a cadé in letargia — e vitiu, e mórté. — Din cuventulu de tronu, cu care s'a inchisu senatulu imperialu in var'a anului trecut, unde se intóná conchiamarea reprezentantieloru „legali“ ale tuturor provinciiloru tinátore de corón'a Ungariei, se potura indata observá, ca politic'a interna a monarchiei va luá alta directiune. — Rescriptulu regescu din 1 Septembrie 1865, cu care se convocá diet'a Ardealului pe 19 Novembre a. tr. la Clusiu, nu ne mai lasá nici o indoiéla, ca ce ductu au luat trebile ardeleni, si in ce situatiune precaria au devenitu romanii ardeleni, cari inca nu apucasera a-si vedé legea electorala sanctiunata, si care de aceea lesne fura respinsi la art. II din 1848. — Consternatiunea loru érá

cu atât mai grosnică, cu cât iluziunile trecutului fuseră mai surdidiatoare. — In acestu naufragiu cumplitu eră naturale, că sa se ivésca și confuziuni, fia-care caută după unu obiectu de scapare, și unu paiu pe oglind'a apoi inca se paré suficiente pentru sperantia — cu tóte ca valurile marii se intalneau cu nuorii cei grosi ai orizontului, — și tiermurle eră departe. — In fine carmacii cei probati ai natiunei — reculegandu-se — scapara ce eră cu putintia de scapatu, și natiunea i intempinara cu recunoscintia, precum anticii strabuni dupa lupt'a dela Canae, intempinara pre consularii sei multiamindu-le de aceea, ca n'a u de speratu de saluteda patriei. —

Eata asta eră situatiunea, candu deputatii și regalistii romani se despartira dela diet'a din Clusiu cu parol'a, ca — între ori ce impregiurări — sa purcedemu numai pe calea activității. —

Pâna aci, de-si lupt'a între pasivisti și activisti eră ferbinte; dara ea eră onesta, obiectiva, și se restrinse între paretii casnici, și in fine se și cômplană. —

Dela esirea rescriptului din 25 Dec. 1865, prin care ardeleni se chiamara la diet'a din Pest'a, lupt'a partidoloru in natiune erupse din nou, și luă unu caracteru pe câtu aculu pe atât și deplorabilu, pentru ca nunumai eră cu totul neoportuna și nepotrivita greleloru impregiurări, in care de nimic'a mai tare aveamu lipsa că de concordia și incuragiare, dara in aceea incepusera a se ataca pâna și onôrea și reputatiunea personala cu cele mai necompetate insinuări și recriminări. —

Acestate ocupau tóta ordinea dilei in o parté a jurnalisticéi române intr'atât'a, încátu mai cu totii uitasera de caus'a cea santa a natiunei, și de mijlócele cele corecte, cu care se conduse pâna aci cu atât'a pietate.

Sa lasămu contradicéile „Gazetei Tranniei“ care in nr. 4 an. 1866 publicandu rescriptulu din 25 Dec. 1865 prin care se chiamau ardeleni la Pest'a, facea urmatórea provocare: „Românii că natiune egalu indreptalita și indiestrata cu dreptu politicu natiunalu și sancțiunatu, și prin rescriptulu din urma de nou garantatu, că atare după dictamentulu prudéntiei și alu ne cesității credemu ca se voru folosi cu tóta resolutiunea de importantulu acestu dreptu, adeca de dreptulu de a-si alege reprezentantii sei, ea sa aiba cine se incarce pre umerii erculei decisiv'a lupta pentru aperiarea autonomiei patriei și a intereselor, demnității și onôrei natiunei sele fatia cu natiunile sorori. Natiunea care nu are altu modu de representatiune legala și valida a intereselor sele, cum sa nu se folosésca de alegerile escrise de inaltulu rézimu cu rescriptulu de mai susu? și cu atâtu mai vertos, cu câtu ca participarea la alegeri cu rezervările cêrute de precautiunea politica, nu ne pôte prejudecá continuității nostre de dreptu politicu natiunalu, nici aperiării autonomiei și intereselor patriei. — Chiaru și unde amu fi numai vr'o 2—3 alegatori sa-si dea voturile numai acelor'a, despre cari suntu convinsi, ca voru aperiá interesele natiunei române că atare.“ — Si dupa tóte acestate cine au combatutu mai târziu fâra mila pre toti acei'a, cari au participatu la aceste alegeri, că insusi „Gazet'a Transilvaniei“, și corespondentii ei.

Sa uitămú și de articulásii cei fâra de nici o modestia și moderatiune a unui Dr. tineru din Blasiu, care pôte sa fi studiatu fôrte bine pe Eusebie, dara care e mai putinu competentu de a descali pe toti veteranii preoti și burocrati români, cari au imbebrănitú in scól'a cea amara a aperiării natiunei sele mai inainte de candu dlui parasise laptele maicei sele. —

Sa uitămú și de alții asemenea chiamati și nechiamati, cari socoteau ca jurnalistic'a româna e o crâjma in care se pôte mascări ori-cine dupa placu. — Sa comorâmú putinu numai la acelu barbatu românú, care cu placere se lase a se titula de chefulu jurnalisticéi române. — Acest'a in locu de a-si intrebuintia pên'a sea cea destera spre a intermediá și apropiá opiniunile și divergentiele partidoloru natiionali, — in locu de a provoacă la esemplulu anticiloru greci, spre a pune la o parte certele casnice macaru pâna va trêce pericolulu comunu; — in locu de a apelá la solidaritatea natiionale, — eata ca-lu vedemu a se pune in fruntrea intrigelor, a plouá prin tóte jurnalele române unu ciclu de articuli plini de suspiciuni și incriminări personalí, a urgisi pré Archierei, a prigoni pré preotime, a improscá pré oficiali, a scóte cele mai veninóse pumnaire, și a isbi in drépt'a și in stâng'a, in partea contraria, câtu și in ómenii partidei sele proprie, încátu socoteai, ca omului acestui'a nu-i mai lipsesce alt'a decâtu molitv'a cea mare, a Stului Trifonú. — Si acestate tóte — fratiloru — intr'unu tempu, candu natiunea avé mai mare lipsa de a scapá de íspite. — Si după ce cu tóta acesta revólta succesera că barbati natiunei pre la finea lui Augustu, cu ocaziunea asociatiunii transilvane la Belgradú, sa se intrunésca intr'o conferintia, și sub présidiulu ambiloru Archierei, că capi ai Congréselor natiionali, in cointielegere armonica cu mai multi membri ai comitetului permanente și cu alti barbati ai natiunei, sa otârésca tramiterea unui'a dintre Archierei in deputatiune natiionale la Majestate cu unu memorandum asupr'a situatiunei presente, — eata ca putinu [dupa aceea se scóla jupiter jurnalisticus cu tóte fulgerile și trâsnitele mi-

litiiei sele in contr'a acestui cónclúsu și a ablegatului désignatu și — pre candu Serbii, Croatii, Slavonii, Rutenii, ba chiaru și Magiarii, concrodu conducerea trebiloru sele la Archierei sei primati, elu se aiépta insusi la acéta demnitate, la care nu l'a chiamatu nimenea, și de care nici nu e harnicu, — cêrsiesce pleni-potentie din cóce și din colo, cu care nu numai să restórne pleni-potentia generalá a natiunei data Archiereilor sei și comitetului permanente, dara sa abata și pre natiunea după terenulu celu firmu alu legalității ei, pe rip'a cea pericolósa a odiósei petitionári. — Si tóte acestate le pusera in miscare cu o arogantia, ce fu demna de fiasculu celu ridiculosu, cu care si-a incheiatu manevrele.

De-si acestate atentate in contr'a natiunei se respira că fumulu, și se topira că cêr'a de fati'a focului, totusi — durere! — ele tinura causa natiionalá incurcata și opácita mai unu anu de dile. —

Trist'a acest'a esperientia pôte acum fi esperientia destulu de scúmpa pentru natiune, că ea in fine sa se reculega.

Nu vréu sa ieu de aci ócasiunea de a coudemná ori justificá mergerea deputatoru ardeleni români la Pest'a. Cestiunea acest'a o voi discutá cu alta ócasiune mai cu deadinsulu.

Insa după ce e fapt'a cômplinita, că natiunea intr'unu intervalu de unu anu încă nu s'a pututu otári la o actiune solidara, — după ce missiunea unei deputatiuni natiionale la Majestate, ce se otârise in Belgradú, s'au eludatu, — după ce usurpatiunea acelorú doi asiá numiti pleni-potintiari a făcutu fiasco, iara după tóte acestate o actiune noua solidara este pentru acum in graba de nu imposibile, dara celu putinu întârdiata, — nu remâne alta, decâtu deputatii români alesi — multi putini câti suntu — sa iea — după cum dise redactorulu „Gazetei Transilvaniei“ mai susu — „pe umerii cei erculei“ decisiv'a lupta pentru aperiarea autonomiei patriei și a intereselor, demnității și onôrei natiunei sale. —

Estu mijlocu ultimú scapá natiunea de cômpromissiune și cu ócasiunea dietei clusiane.

Si fiindca jumetate din deputatii alesi români, ce s'au ddu deja la Pest'a, nu voru veni la cesti ce au remasu acasa, iara ei singuri acolo fâra cei de acasa cu greu voru puté face o actiune ponderósa in caus'a natiionala, apoi remanerea acestor'a mai ca nu numai are nici o însemnatate, nici se va mai crestá unde-va, — după dictamentulu prudéntiei și alu necésității, și cei ce au remasu acasa sa se duca la Pest'a, și intr'unindu-se cu cei de acolo, sa formeze o falanga solidara pentru aperiarea causei și onôrei natiionale. —

A merge la Pest'a — chiaru după rescriptulu convocatoriu — nu însemnéza a-si negá terenulu, ci a si-lu aperiá.

Ce e dreptu acest'a e celu mai drasticu, dara singurulú mijlocu de a scapá de cômpromissiunea totale a natiunei, — și eu amu mare sperantia ca deputatii români intrunindu-se, voru intempiná din nou recunoscint'a natiionale, „Cănu a u de speratu de saluteda patriei.“

Scrupulositățile ce au obvenitu și voru mai obveni că obiectiuni in contr'a acestei mergeri, le voi respinge in unulu din nrii viitori. —

In fine deca mai pôte cine-va contribui la reabilitarea deplinei cónsolidári natiionale, apoi acest'a e numai jurnalistic'a româna. Români sa mai inceteze dela atâtea suspiciunári și incriminári, iera redactorii sa se faca questorii moralității jurnalisticé. —

Amu onóre s. c. l. — **Oltéanulu.**

Eveniminte politice.

Sabiu in 9 Novembré:

Dietele deschise suntu in activitate. Rescriptulu prin care s'a redeschisu diet'a unghurésca l'amú veditu in cele ce amu reprodusu pré scurtu și pre care astadi-lu reproducemu intrégu. In dietele de dincolo de Lait'a s'a asternutu in tóte unu biletu autografu alu Majestății Sele Imperatului dela 13 Octobre a. c. celelate afacerii nu au însemnatate politica, ci mai multu economica administrativa. Pâna in momentulu de fatia nu avemu ce-va mai însemnatu dela dietele redeschise, putemu insa însemná despre diet'a ungh. ca diarietile unghuresci suntu nemultiamite cu rescriptulu, pre candu cele nemtiesci mai cu séma cele vieneze dicu, ca unghirii numai se prefacu ca suntu nemultiamiti, mai târziu se voru face, ca ei pentru bunulu păcei voru cêrcá a se invoí și cu cele cuprinse in rescriptu; căci numai in tipulu acest'a voru ajunge și mai curenda la dorintiele lorú cuprinse deja și in mentiunatulú rescriptu.

Caletori'a locutiitoriatu Galitiei la Vien'a da ansa la versiuni despre instituirea unei cancelarie aulice galitiane, a cărei cancelariu presumptivú aru fi principele Jablonowski.

Din afara suntu scirile fôrte rari. Din Franca se spune ca cômmissiunea pentru reorganisarea armatei va ugi efectivú de pace de 600,000 feciori și o reseva de 400,000 feciori. Prelânga acest'a introducerea gardelorú pentru aperiarea patriei. La tempu de nevoia, Franca aru puté pune după acestu planu 1,000,000 soldati in campulu de lupta.

Despre Angli'a se dice că s'a saturat de politic'a neintrenirii și ca are de scopu a se amestecă in toate cestiuile europene. Cu acést'a sa punem in legatura scirea ca cu ocaziunea petrecerei printului de Wales in Petersburg l'aru fi rugatu pre acést'a Mitropolitulu Filaretu de Moskwa sa intrevina la Regi'n'a Victoria in favórea crestinilor din Orient.

Din Constantino-pole se telegraféza ca insurgentii in Cret'a s'a retrasu pe muntele Id'a.

Brasiovu 6/18 Novembre 1866.

Déca amu mai tacea asupr'a celor ce se desfășurara in orasiulu nostru cu atátu entusiasm (?) in dilele trecute, amu deveni judecati ca séu le despretuim séu nu simțim. Dar fiindca aceste sunt actiunile unoru doi barbati pe care ii pretuiam natiunea și fiindca ele datandu-se din Brasiovu și publicandu-se prin jurnale sa nu se créda ca si noi avem merite la acestea, amu eugetatu sa dámu deslusire. In Nr. 86 alu „Gaz. Tr.“ Dlu Redactoru sustine pe lângá tota demintirea facuta in Albina Nr. 83. de D. I. G. ca serbarea dilei de 14/26 Octobre s'a intemplat; acést'a e unu momentu, și Telegramulu din Nr. 87 alu „Tel. Rom.“ ca plenipotenti'a unoru brasioveni pentru Bariliu și Ratiu adi inapoiindu-se s'a rupt“ e alu doilea momentu, care ne silescu cátu de obiectiv a dá publiculu deslusire.

Incátu pentru serbarea dilei de 26 Oct. Dlu Directoru alu Gimnasiulu catolicilor de aici, Iacobu Muresianu, desceptandu-se intr'o dí cu ide'a de serbare ne și surprinse intr'unu numeru alu jurnalulu seu, ca brasiovenii aru vrea sa serbeze numit'a dí, pe candu pre la noi, fatia cu constelatiunea presenta politica, precum pré adeveratú dicu cei cinci insi din Turd'a, nimeni nu putea nici visá de o astfel de serbatóre. Ce e dreptu Dlu Redactoru precum pe publiculu jurnalulu Dsale astfel mai multu noua ni-a cantatu și descantatu despre acea serbare încátu ómeni de-si apropé totusi minune nu-lu audiá. Destulu ca Ds'a a otaritu vremu nu vrem sa ni o impue și noua, fára cá sa se fi prinsu ce-va din ideile Dlu de brasioveni.

Dlu Redactoru dice ca „Mercuri reprezentantii bisericei din cetate s'au fostu in voitu la serbare și unu membru a luat asupr-a-si contielegerea cu preotínea. Domni'a-lui séu glumesce séu gresiesce, fiindca intre reprezentanti n'a fostu nici o vorba.

Déca este ce-va adevéru atunci póte Dlu N., secerulu Dniei sale, a fostu acelu membru, care nu e reprezentantu. Dlu Muresianu scie ca atátu de puținú putú castigá pe brasioveni pentru ide'a de serbare, cátu de puținú rezultatú avú venirea Dsale in Casin'a romána in sér'a de 26 Oct. spre a încercá cátu de cátu o serbare, dar neaflandu aci nici umbra de ide'a Dsale, dupa ce s'ediu vr'o câte-va minute retrasu intr'unu cotu de odata se faci neveditu și díu'a de 26 trecú cá si cându n'aru fi mái fostu nici vorba de serbarea Dlu Muresianu. Deci dara Protopopulu se vede și se scie ca nici o influentia n'a intrebuintiatu, cu atátu mai puținú cu cátu erá siguru din argumintele cu care se impunea serbarea, ca nu prinde locu la nime de ai nostri. Sa fi fostu ce-va si de dómne ajuta dela D. Muresianu, brasioveni cá unii cari a cetitu in fói'a Dlu articulu cari defaimau Sabiulu și inaltiau Blasiulu s'a convinsu despre tendint'a Dsale. Nu mai puținú puteau acesti brasioveni sa asculte buciunarea acei fói'e, care ii bajocuri mái eri fára nici o maniera in modulu celu mai neomenitu.

D. Muresianu buciunma ca se serbá díu'a de 26 Oct. in Brasiovu si buciunma fondu pre lângá ea, fiindca Dlu patimesce de mancarimea de fonduri, asiá proiectá fondulu banulu natiunalu, pentru care nu putú unu entusiasmá decátu pe nisce tineri neesperti, pentruca alti au inveliatu minte decandu cetira in „Concordia“ și „Umoristu“ ca fondulu Gazetei și alu lui Sincai s'au infundatu cu totulú încátu nu li semai scie dóra nici de urma. La acésta impregiurare amu vré sa-i spunem dlui Muresianu odata pentru tolu deun'a, cá sa mai încete cu agitárele între studintii gimnasiulu nostru romanescu, ca Dlu cá Directoru gimnasialu va fi sciindu, ca între studenti nu se potu face colecte fára scirea și incuviintiarea profesorilor respectivi și a parintilor lor. Noi credem, ca directiunea gimnasiulu nostru va luá mesurile cuviinciose de a ciontá astfel de amestecu alu streinilor între tinerimea nóstra.

Dlu Muresianu caute-si de scóla si de fói'a sea si nu mai umble tragendu copii in lucruri asiá de momentóse precum e infintiarea unei academii de drepturi.

Ce se atinge de plenipotentia pentru Bariliu pentruca on. publicu se póte pricepe mái bine telegramulu din „Telegrafulu Românú“ trebuie sa spunem, ca inainte cu vr'o câte-va septemáni Dlu Bariliu puse in circuliatiune o plenipotentia spre subscriere, cá densulu dimpreuna cu dlu Dr. Ratiu sa póta merge la Vien'a pentru predarea unui memorandu in caus'a natiunala, dar mai cu séma pentru efeptuarea unei bancé ipotecarie spre inaintarea negotiulu (pasulu cestu din urma nu se afla in plenipotentia emisa din Blasiu, se vede deci ca era anume calculatu pentru cetatienii negotiatori din Brasiovu). Li se spuse acestor'a ca cu procedur'a acést'a sunt in voiti amendoi Mitropolitii, ba si ca ei insi aru fi

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea,

recomendatu numitele persóne, dupa ce densii s'aru fi retrasu dela conducerea causei natiunale; sa se faca cátu mai curendu pentru ea e periculum in mora. Professori, Preoti și amploiati nu trebniescu inserisi pentruca acést'a e lucru mare și densii cá ómeni ce nu suntu independenti, n'aru fi bine sa se compromita.

Brasiovenii nostri la acestea, despre care ii incredintia barbati de stima, și acum cá totdeun'a in cause natiunale nu vrura sa fie cei din urma si asiá unii subscrisera, eara alti respinsera.

Intre acestea sosescu sciri informatóre din Sabiú și din Clasiú; din care ómenii nostri vediu, ca au fostu insielati in modulu celu mai uritu și asiá cerura cu mare inversiunare plenipotentia indereptu, carea dupa multa staruintia o si recapatara și o nimicira. Nu vremu nici decátu a ne da judecat'a nóstra asupr'a purtárei Dlu Bariliu, ci lasámú cá on. publicu se judece între faptele și vorbele D-lui.

Rosi'a (lángá Sabitu) 16 Novembre.

In „Hrm. Ztg. v. mit dem S. Botten“ nr. 267 cetirámú mái in dí-tele trecute un'a notitia, ca in 8 Nov. c. n. vrendu doi Cornatieleni sa fure unu calu a unii sasu din Rosi'a, s'au intemplat, ca unu furu s'au omoritu și celalaltu nu s'a potutu prinde.

Socotindu ca p. t. publicu cetitoriu va fi curiosu a aflá mai multe in caus'a acést'a, mi iau voia ai impartasi din isvoru siguru urmatórele:

Locuitorulu din Cornatielu O. M. s'au dusu in nisce treburi ale sale in 8 l. c. in Rosi'a, și acolo s'au intálnitu in birtu cu unu sasu din Rosi'a, care era cam cunoscutu, ca i place a calari pe cai straini. Aci petrecura amendoi pána cátra séra, candu Cornatielenulu plecá cátra satulu seu; — nnde sér'a veni și sasulu seu din birtulu dela Rosi'a cu unu calu. — In casa la romanulu din Cornatielu, ce s'au intielesu amendoi e inca unu secretu, — atát'a se scie, cá s'au suitu amendoi pe calu, si au pornit pe nópté cátra Rosi'a. Ajungandu la marginele hotarelor, — se vediu de odata impresurati de vr'o 5 sasi din Rosi'a, între carii era și poseessorulu calulu. — Sasulu de pe calu fu asiá de fericitu de fugi fára a fi prinsu? dar romanulu avú nenorocirea de a fi dusu, dupa vr'o cate-va gioldituri dar bune, in satu. Aci in cas'a cancelarii lu legara, spendiurandu-lu cu picíorele de grinda, lu desbracara de haine si-lu batura cu nisce sbice de boi și lu maltratá reu. Dar cá sa puna verfu tiraniiloru, lasandu pe Cornatieleanulu aci legatu, se dusera la tiganulu X. arsera clestele in focu, se re'nórsera iera la cancelaria și cu acelea ii rupsera nasulu și pelea cu carnea de pe trupu. Mai mergendu dupa acést'a in carcima, poruncira tiganulu sa le arda un'a peanta (sína) și cu acea apoi lu fripsera pe fóle, spate și grumadi. Dupa atátea chinuri grele, betulu omu cadu la pamentu, — dar neparendu-li-se ca aru fi muritu, i implantara și furcoiulu in capu deasupr'a ochiloru, și nemergendu furc'a de feru prin capu, cum socoteau ei, impingeau cu piciorulu de córnelé furcei, numai sa mérga totu. — In chipulu acést'a si dede sirmanulu sufletulu. Cum s'a veditu dupa acea la cercetare, capulu lui au fostu totu sdrobotu, dinti in gura nici unulu, și rani pe spate. Tirani'a au fostu de stulu de mare, dar durerile lui si mai mari. — Amu inca a observá, ca la actulu acést'a ingrozitoru au luat parte și membrii din diregatori'a locala, ba se aude ca chiarú si dlu notariu localu Fl. — Oamenii suntu in cea mai mare asteptare, ca ce va urmá de aici, si se mira ca de-si au esitu comissi'a judecatoréscá la fati'a loculu totu se mai afla ucidatorii lui pe picioru liberu. — Acestea s'au intemplat in anulu mantuirei 1866.

Despre acestea sunt respundietoriu
Simeone Trifu, juristu abs. si conc. de advocatura.

Nr. 43—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scóla comunale gr. or. din Cricáu in Comitatu Albei-inferióre, se deschide concursu pána in 25 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. din fondulu scolaru, cuartiru liberu, și lemne de incalditu.

Competentii voru avea a asterne rogárele sele pána in 25 Novembre a. c. provédute cu documinte:

- 1) ca suntu de religiunea gr. or.
- 2) ca posedu purtare buna politico-morale; și
- 3) ca suntu pedagogi, séu clerici absoluti.

Petitiunile respective an de ale adresá cátra subserisulu Inspectoratu scolare.

Alb'a-luli'a 1 Novem. 1866.

Alexandru Tordasiu
Adm. Prot. si Insp. distr. scol.

Nr. 44—1 **Publicare de Concursu.**

Devenindu statiunea de invetiatoriu a scólei comunale gr. or. din comun'a Dealu vacanta, se escrie prin acést'a concursu pána la 25 Nov. 1866.

Cu acést'a statiune e impreunatu unu salariu anuale de 60 f. v. a. care se platesce toamna cu mustu din comuna, cuartiru liberu și lemne de focu éate voru fi de lipsa pentru incalditu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu, au de a-si substerne cererile sale scrise de mána propria si provédute cu documintele recerute: cumca suntu pedagogi séu teologi absoluti, și ca sciu tipiculu și cantárele bisericesci, — la venerabilulu sea unu protopopescu gr. or. in Sabesiu pána la terminulu defiptu.

Dealu in 6 Nov. 1866.

Comitetulu parochialu.

Editor'a si tipariulu tipografiei archidiececane.